

**Sinteza propunerilor și obiecțiilor
la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la Centrul Național de Expertize Judiciare**

№	Autoritățile care au înaintat propuneri sau obiecții	Conținutul obiecției sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	Ministerul Afacerilor Interne	<p>La pct. 5 al proiectului hotărîrii Guvernului, cifra „3” se va substitui cu cifra „2”, or lista hotărîrilor de Guvern care se abrogă este stabilită la anexa nr. 2.</p> <p><i>La proiectul Regulamentului:</i></p> <p>la pct. 11 subpct. 7), considerăm judicios specificarea persoanelor care solicită atribuirea calificării de expert judiciar, astfel, după cuvîntul „persoanelor” se va completa cu următorul text: „din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare și din cadrul birourilor de expertiză judiciară”;</p> <p>la pct. 13 subpct. 6), în scopul consolidării relațiilor de cooperare între experții judiciari, recomandăm completarea după sintagma „de profil din” cu sintagma „țară și”;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La pct. 5 al proiectului final se abrogă doar anexa nr. 1 și anexa nr. 3 din Hotărîrea Guvernului nr. 1052 din 12 septembrie 2006 "Cu privire la Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 150-152, art. 1139), deoarece celelalte acte normative vor fi abrogate prin proiectele în același domeniu.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Avînd în vedere art. 65 alin. (3), art. 41 alin. (10), capitolul 10 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 și nevoile statului de a asigura domeniul expertizei cu specialiști de o înaltă calificare.</p> <p>A se vedea pct. 10 subpct. 7) din proiect.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Conform art. 65 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 este stabilit faptul că Centrul Național de Expertize Judiciare este o instituție coordonatoare a practicii în domeniul expertizei judiciare. A se vedea pct. 11 subpct. 4).</p>

		<p>la pct. 20 subpct. 5), considerăm irelevantă specificarea dreptului directorului Centrului de a restitui expertului judiciar, pentru completare, raportul de expertiză judiciară prezentat, în cazul în care acesta nu este complet or, menținerea acestuia nu corespunde Sistemului de Management al Calității.</p> <p>Totodată, în anexa nr. 2 urmează a fi incluse și Hotărârile Guvernului prin care a fost amendată Hotărârea Guvernului nr. 1147 din 22 septembrie 2003 „Cu privire la aprobarea Registrului de stat al experților judiciari atestați”.</p> <p>În același timp, cuprinsul proiectului urmează a fi redactat conform art. 46 alin. (2) al Legii nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care prevede că conținutul proiectului se expune cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.</p>	<p>Nu se acceptă. Art. 17 lit. d) al Legii nr. 68 din 14.04.16 prevede expres dreptul conducătorului instituției de expertiză judiciară de a restitui expertului judiciar raportul de expertiză judiciară prezentat, spre a fi completat, în cazul în care acesta nu este complet. În plus, prevederile ISO 17025, cer verificarea și corectarea tuturor erorilor , pentru asigurarea calității rezultatelor (p.4.9, 5.6, 5.9,) – dovedite de practica laboratoarelor deja acreditate , ex. INEC, București. A se vedea pct. 14 subpct. 4).</p> <p>Nu se acceptă. Hotărârea Guvernului nr. 1147 din 22.09.2003 "Cu privire la aprobarea Registrului de stat al experților judiciari atestați " (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 208, art Nr : 1201), <u>cu modificările și completările ulterioare</u> va fi abrogată prin proiectul Hotărârii Cuvernului cu privire la Registrele de stat în domeniul expertizei judiciare. Astfel, anexa nr. 2 se exclude din proiect.</p> <p>Se acceptă.</p>
2.	Ministerul Finanțelor	Potrivit pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1052 din 12.09.2006 „Cu privire la Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției”, efectivul-limită al Centrului Național de Expertize Judiciare este stabilit în număr de 56 unități de personal.	<p>Nu se acceptă. Deoarece efectivul limită propus în p. 2 al proiectului nu depășește bugetul planificat, expus în obiecții.</p>

	<p>Concomitent, potrivit aceluiași prevederi, se permite angajarea suplimentar până la 20 unități de personal cu remunerarea din contul mijloacelor speciale.</p> <p>În bugetul anului curent, precum și în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2017-2019, pentru Centrul Național de Expertize Judiciare sunt planificate cheltuieli de personal pentru 76 unități, inclusiv 20 din contul veniturilor colectate. Conform analizei numărului de unități aprobate și ocupate în cadrul acestei instituții pe parcursul anului curent, se observă existența lunară a peste 12 funcții vacante. Aici, este de atenționat că, o dată cu punerea în aplicare a Legii finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, și anume a prevederilor art.42 (3), potrivit cărora „cheltuielile autorităților / instituțiilor bugetare se aprobă, se execută și se raportează fără divizarea pe surse de acoperire”, urma să fie revăzut conținutul pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.1052 din 12.09.2006, așa cum nu este posibil de monitorizat că, anume 20 unități de personal încadrate în cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare sunt întreținute din contul veniturilor colectate de instituție.</p> <p>Reieșind din cele expuse mai sus, nu poate fi susținută propunerea autorului de a stabili efectivul-limită al Centrului Național de Expertize Judiciare în număr de 66 unități, cu 10 unități mai mult decât în prezent.</p>	<p>Actualmente, posturile vacante sunt parțial motivate de mortatoriul existent (HG nr. 953 din 08.08.2016), deși, există candidați la suplینirea lor.</p> <p>Totodată, din cauza volumului sporit de expertize, ex: în cazul expertizelor în construcții,- actualmente se efectuează cele parvenite din perioada a. 2014, avînd la mîna circa 400 expertize pentru - 6 experți care activează (la 8 unități de bază pentru acest laborator 7 sunt suplinite, iar a opta este cumulată), lucru similar și în celelalte laboratoare.</p> <p>Din cauză că, la moment salariul angajaților CNEJ este foarte mic (expertul stagiar primește salariu brut circa 2000 lei , ce este mai puțin decît salariul minim garantat de Stat în sectorul real – pe parcursul unui an de zile – perioada de stagiere) iar gradul de responsabilitate este sporit și volumul de lucru este enorm - nu a fost posibil de atras persoane pentru suplینirea posturilor vacante curente.</p> <p>Avînd în vedere proiectul de modificare a HG nr. 122 din 7 februarie 2007 în vederea majorării salariilor cadrelor de experți judiciari, se scontează o facilitare a anagajării noilor cadre.</p> <p>Numărul de unități este propus și în scopul dezvoltării genurilor noi de expertiză judiciară: expertiza videogramelor, materialelor scrisului, fonoscopiei, inginero-economică, merceologică a utilajului industrial, judiciar-psihologică, fiind necesar de stabilit pentru fiecare gen de expertiză cîte cel puțin doi experți. Domeniile noi de expertiză necesare de dezvoltat sunt dictate de cerințele procesului judiciar din țară, orientat spre reformarea normativelor pentru aderarea RM la UE.</p>
--	--	--

		<p>Concomitent, nu poate fi acceptată nici norma stipulată în pct.19 subpct. 7) din proiectul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Expertize Judiciare din anexa nr. 1 la prezentul proiect de hotărîre, care condiționează incertitudine la planificarea, executarea și monitorizarea numărului de unități și volumului cheltuielilor de personal.</p> <p>Totodată, examinând proiectul de hotărîre prin prisma Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04.05.2012, nu este clar care va fi statutul personalului care va activa în cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare. Mai mult, conform art.15 din legea nominalizată, atât directorul, cât și directorul/directorii adjuncți din autoritatea administrativă din subordinea ministerului sunt numiți în funcții publice care cad sub incidența Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008. Acest statut îl dețin și ceilalți angajați din cadrul autorităților administrative din subordinea ministerului (cu excepția personalului de suport). În acest context, având în vedere că proiectul de hotărîre s-a elaborat având ca temei și art.14 din Legea nr. 98 din 04 mai 2012, este necesar de completat nota informativă cu analiza și costurile detaliate privind modificarea statutului personalului, impactul acestora precum și sursa de acoperire.</p> <p>Referitor la pct. 3 din partea dispozitivă a proiectului de hotărîre, ținem să menționăm că art. 85 alin. 2) litera c) din Legea nr.68 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016 stabilește crearea în cadrul Ministerului Justiției a unei subdiviziuni care să asigure coordonarea activității experților</p>	<p>Stabilirea efectivului-limită a CNEJ și a aparatului central al Ministerului Justiției este argumentată în Nota informativă a proiectului.</p> <p>Se acceptă. Prevederea în cauză se exclude.</p> <p>Se acceptă. Conform art. 15 alin.(5), (8) al Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04.05.2012 directorul și directorul adjunct al autorității administrative din subordinea ministerului este numit în funcție publică și eliberat sau destituit din funcție publică, în condițiile legii, <i>dacă altfel nu este stabilit prin actele legislative speciale</i>. Cu atât mai mult, statutul celorlalți angajați nu este stabilit în legea menționată. Avînd în vedere că personalul CNEJ nu are statut de funcționar public, se introduce explicația necesară în nota informativă.</p> <p>Nu se acceptă. Crearea unei noi subdiviziuni și presupune majorarea statelor de personal, în vederea posibilității angajării de noi cadre. Componenta actuală a Ministerului Justiției nu permite coordonarea activității experților</p>
--	--	--	---

	<p>judiciare și nu majorarea efectivului-limită al aparatului Ministerului Justiției. Astfel, în contextul monitorizării stricte de către partenerii externi a indicatorilor privind numărul de unități și volumul cheltuielilor de personal, precum și existenței funcțiilor vacante, această normă urmează să fie realizată în limita efectivului-limită al aparatului central al Ministerului Justiției, disponibil la moment.</p> <p>În același timp, la pct. 4 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 736 din 3 octombrie 2012 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției” se propune, de operat modificări și în anexa nr. 2 la hotărâre, în contextul pct. 3 din proiect, care prevede crearea unei noi subdiviziuni în cadrul Ministerului Justiției.</p> <p>Potrivit prevederilor pct. 5 din proiectul hotărârii Guvernului, odată cu abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1052 din 12 septembrie 2006 „Cu privire la Centrul Național de Expertize Juridice de pe lângă Ministerul Justiției”, va fi abrogată și Anexa nr. 2 privind Nomenclatorul lucrărilor efectuate și serviciilor prestate contra plată de Centrul Național de Expertize Juridice de pe lângă Ministerul Justiției și mărimea tarifelor pentru aceste servicii.</p> <p>În acest sens, atenționăm asupra faptului că noua lege organică în domeniul finanțelor publice, nu stabilește obligația de a aproba de către Guvern a regulamentului privind modul și direcțiile de utilizare a veniturilor colectate, modul de formare și gestionare a acestora, fiind reglementat prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 și cadrul metodologic în domeniul bugetului.</p>	<p>judiciari, care este una complexă. Aceasta presupune inclusiv, asigurarea secretariatului Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, care desfășoară examenul de calificare și evaluarea performanțelor, ținerea Registrului de stat a experților judiciari și a Registrului de stat a birourilor de expertiză judiciară, etc.</p> <p>Nu se acceptă. Modificarea anexei nr. 2 a Hotărârii Guvernului nr. 736 din 3 octombrie 2012 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției” nu se impune datorită faptului că nu va fi creată o nouă Direcție în cadrul aparatului central al Ministerului Justiției, dar în cadrul Direcției profesii și servicii juridice va fi instituit un nou serviciu/secție.</p> <p>Se acceptă. Tarifele expertizelor judiciare efectuate de CNEJ și oricare altă instituție publică de expertiză judiciară vor fi stabilite prin HG în temeiul art. 75 alin. (2) din Legea nr. 68 din 14.04.2016. Modul de formare și utilizare a mijloacelor financiare colectate din plățile pentru efectuarea expertizelor rămâne a fi reglementat prin anexa nr. 3 la HG 1052 din 12.09.2006. Atât această anexă, cât și HG nr. 241 din 06.03.2006 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor efectuate și serviciilor prestate, contra plată, de Ministerul Justiției și instituțiile subordonate ale acestuia și de instanțele judecătorești și tarifelor la acestea, precum și a regulamentelor privind modul și direcțiile de utilizare</p>
--	---	---

		<p>Cu toate acestea, pentru a asigura prestarea serviciilor contra plată, apare necesitatea de elaborare a unor regulamente privind modul de formare a veniturilor colectate de către Ministerul Justiției și instituțiile din subordine, precum și modul de stabilire a tarifelor la serviciile prestate, conform unui nomenclator aprobat.</p> <p>În același timp, la proiectul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Expertize Juridice, la pct.19, subpct. 2 sintagma „exercită conducerea Centrului și” se propune de completat cu sintagma „, asigură gestionarea alocațiilor bugetare și administrarea patrimoniului ”, și de exclus sintagma „, pentru folosirea rațională a mijloacelor bugetare, mijloacelor speciale, bunurile Centrului”.</p> <p>Concomitent, urmează de exclus prevederile de la subpct. 9 din pct. 20, deoarece contravin prevederilor expuse la pct.7.</p> <p>Suplimentar, se propune de exclus prevederile de la pct. 28, deoarece serviciile de pază urmează a fi contractate conform procedurilor privind achizițiile publice.</p> <p>Prin urmare, Ministerul Finanțelor, este în imposibilitatea de a susține proiectul de hotărâre înaintat în varianta propusă, acesta urmând să fie reexaminat din punct de vedere a celor invocate mai sus.</p>	<p>a mijloacelor speciale urmează a fi modificate concomitent, în conformitate cu Legea Nr. 181 din 25.07.2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.</p> <p>Se acceptă. Prevederea va avea următorul conținut: “Directorul Centrului: exercită conducerea activității Centrului și asigură gestionarea alocațiilor bugetare și administrarea patrimoniului”. A se vedea pct. 13 subpct. 2).</p> <p>Se acceptă. A se vedea pct. 6.</p> <p>Se acceptă.</p>
3.	Ministerul Sănătății	Susține proiectul și comunică lipsa de propuneri și obiecții suplimentare.	
4.	Direcția Justiției a Găgăuziei (Gagauz Yeri)	Susține proiectul.	

5.	Centrul Național Anticorupție	<p>La pct.4 din proiectul regulamentului pentru asigurarea unei clarități este indicată substituirea sintagmei „în domeniul expertizelor judiciare” cu sintagma „în practica de expertiză judiciară”.</p> <p>La pct.10 subpct.3), luând în considerare organizarea activității de expertiză judiciară urmează de precizat și instituțiile. Astfel, după sintagma „stagiarilor altor” se va completa cu cuvântul „instituții”.</p> <p>Menționăm că Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar prevede la art. 36 alin. (2) lit.c): „Expertiza a fost efectuată prin metode și proceduri aprobate”. În acest context, propunem completarea pct.10 din proiectul regulamentului cu un nou subpunct care ar stipula funcția Centrului de a ține Registrul de metode de expertiză judiciară aprobate.</p> <p>Subsecvent, la pct. 11 subpct. 3) sintagma „la evaluarea circumstanțelor și cauzelor infracțiunilor” urmează a fi substituită cu sintagma „la întrebările înaintate de ordonator”, astfel încât să corespundă scopului real al expertizei judiciare, or expertiza nu evaluează circumstanțele și cauzele infracțiunii, ci examinează probe și formulează concluzii cu privire la circumstanțele formării urmelor, identificarea obiectelor/persoanelor creatoare de urme etc.</p> <p>La pct. 13 autorul prevede drepturile Centrului, însă la subpct. 2 este stipulată o acțiune care necesită a fi reglementată sub forma unei obligații, deoarece neacceptarea efectuării expertizelor judiciare neprevăzute de legislație nu ar trebui să constituie o alternativă pentru Centru, ci o obligație imperativă.</p> <p>La pct.13 subpct.5), pct.14 subpct.9) și pct.20 subpct.8) lit.c) și subpct. 11) autorul operează cu norme de blanchetă generale</p>	<p>Se acceptă. Se exclude prevederea de la pct. 4, dar o prevedere corespunzătoare se include la pct. 9 subpct. 2).</p> <p>Se acceptă. A se vedea pct. 9 subpct. 4) și pct. 10 subpct. 7), 8).</p> <p>Se acceptă. A se vedea pct. 10 subpct. 2). Procedurile vor fi aprobate de fiecare laborator în parte.</p> <p>Se acceptă. Se include prevederea generală la pct. 9 subpct. 2).</p> <p>Nu se acceptă. Subpct. 2) pct. 13, în general, se exclude din textul proiectului, întrucât cazurile de refuz la efectuarea expertizei sunt prevăzute la art. 53 din Legea nr. 68 din din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar.</p> <p>Se acceptă. Prevederile respective se exclud.</p>
----	--------------------------------------	---	--

		<p>inoportune („în conformitate cu legislația, alte obligații prevăzute de legislație, în modul stabilit, alte drepturi prevăzute de legislație”), care denotă un risc coruptibil sporit, lăsînd la discreția autorității să-și airibuie alte drepturi/obligații în alte acte, inclusiv de ordine internă. Avînd în vedere, că prezentul proiect de regulament în obiectul de reglementare stipulează funcțiile, atribuțiile, drepturile Centrului, rezultă că regulamentul trebuie să le cuprindă expres și exhaustiv. Pentru a exclude ulterioare confuzii, abuzuri sau varii interpretări, recomandăm autorului consacrarea clară și precisă a drepturilor/obligațiilor/sarcinilor atribuite expres în proiect sau efectuarea trimiterilor exacte la legislația la care se referă.</p> <p>Autorul prevede la pct. 24 subpct.6) atribuția Conducătorului subdiviziunii/laboratorului sau instituției teritoriale de a propune candidați pentru angajare, ceea ce nu corespunde principiilor de angajare obiectivă. Experții judiciari urmează a fi angajați în temeiul licențelor pentru exercitarea profesiei de expert judiciar și a performanțelor acestora. Propunerea conducătorului subdiviziunii/laboratorului riscă să fie fi tratată drept un ordin și nu o recomandare, astfel, în cazul în care propunerea este făcută din motive subiective, alți experți ar putea fi dezavantajați și nu vor dispune de șanse reale de angajare. Prin urmare, recomandăm autorului excluderea sintagmei „propune candidați pentru angajare” din cuprinsul normei.</p> <p>La pct. 26 din proiect după sintagma „referitor la” urmează a fi completat cu sintagma „practica de” pentru a oferi normei o maximă claritate.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile ce țin de atribuțiile conducătorilor subdiviziunilor Centrului se exclud, deoarece vor fi reglementate în Regulamentele interne aprobate de director. A se vedea pct. 13 subpct. 5).</p> <p>Se acceptă. A se vedea pct. 18.</p>
6.	Procuratura Generală	Susține proiectul și comunică lipsa de propuneri și obiecții.	

7.	Oficiul Avocatului Poporului	Susține proiectul în varianta prezentată.	
8.	Curtea Supremă de Justiție	Avizează pozitiv proiectul.	
9.	Consiliul Superior al Magistraturii	Avizează pozitiv proiectul.	
10.	Serviciul de Informații și Securitate	Lipsa de obiecții și propuneri.	
11.	Centrul Național de Expertize Judiciare	<p>1. capit. I, p.4 după cuv. „...a acestora în" , de scris „... practica de expertiză judiciară”. Aceasta se impune din motivele, că sintagma utilizată în proiect este un termen foarte general și s-ar putea trata cu sensuri diferite, iar aspectul necesar să nu fie subînțeles corect, ceea ce va avea consecințe negative în aplicare;</p> <p>2. capit. II, de completat cu p.9) cu următorul conținut: „ținerea Registrului de metode de expertiză judiciară aprobate" se impune în contextul prevederilor art.36 alin (2) lit. c) al Legii nr.68 din 14.04.2016, cât și din motivul evitării executării expertizelor judiciare „după bunul plac" al unor experți judiciari de rea încredere și asigurării unui suport științific credibil activității practice de expertiză judiciară în țară. Cu referire la procedurile menționate în același p. al art.36 indicat supra, acestea se aprobă în laboratoare, reieșind din posibilitățile lor tehnice și spectrul de întrebări soluționate pe specialitatea respectivă, fiind proprietate intelectuală a acestora, pe când metodele trebuie să fie recunoscute la nivel de consiliu metodico-științific și acceptate pentru utilizare. Cele propuse reiese și din analiza rapoartelor de expertiză efectuate pe</p>	<p>Se acceptă. Se exclude prevederea de la pct. 4), dar se expune corespunzător la pct. 9 subpct. 2).</p> <p>Se acceptă. A se vedea pct. 10 subpct. 2).</p>

		<p>parcursul a mai multor ani, cât și din practica altor țări pe acest segment.</p> <p>3. capit. II, p.10.3) - de completat după sintagma „stagiarilor altor...” cu "instituții/laboratoare" , având în vedere organizarea activității de expertiză judiciară;</p> <p>4. capit. II, p. 11.3) - de modificat textul dup cuv. „...argumentate " cu textul „la întrebările înaintate de ordonatori", astfel, încât să corespundă scopului real al expertizei judiciare. Expertiza judiciară nu evaluează circumstanțele și cauzele infracțiunii, ci examinează probe și formulează concluzii cu privire la circumstanțele formării urmelor, identificarea obiectelor /persoanelor creatoare de urme, etc;</p> <p>5. capit. II, p.13.2) - de exclus, deoarece în legislație sunt expuse clar toate cazurile de refuz de efectuare a expertizelor;</p> <p>6. în tot textul - de înlocuit sintagma „mijloacelor speciale" cu „mijloacelor financiare acumulate din serviciilor acordate contra plată", având în vedere că de la începutul anului 2016 astfel de termen nu există;</p> <p>7. capit. II, p.26 - după cuv. „... referitor la" de completat cu „practica de", pentru a consolida sensul.</p>	<p>Se acceptă. A se vedea pct. 9 subpct. 4) și pct. 10 subpct. 7), 8).</p> <p>Se acceptă. Se include prevederea generală la pct. 9 subpct. 2).</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. A se vedea pct. 13 subpct. 2).</p> <p>Se acceptă. A se vedea pct. 18.</p>
--	--	--	---

MINISTRU

Vladimir CEBOTARI